

Byrde, som retlig paahviler Brokornsyberne, og som de ikke retfærdigen kunne fritages for. Det har endog saa forekommet mig ved denne Leilighed, som om Conseqventsen egentlig førte til, at denne Forpligtelse ogsaa kom til at paahvile Brokornsyberne med Hensyn til de Broer, som overtoges af Veivæsnets paa Hovedlandbevelene; jeg har tidligere været af en anden Mening, jeg fandt dengang, at Conseqventsen førte til det Modfatte; det beroer paa, hvilken Betragtning man gaar ud fra; der kan da snart tale Mere for den ene snart Mere for den anden Side af Sagen, men jeg fandt tillige, at dette Spørgsmaal egentlig ikke havde nogen praktisk Interesse. Jeg har derfor ikke fundet mig opfordret til videre at tale for § 1 i den Form, hvori den er bleven vedtagen.

Derimod maa jeg bestemt holde paa, hvad der af Udvalgets Mindretal er foreslaaet med Hensyn til §§ 2, 3 og 4. Jeg kan paa ingen Maade tiltræde, hvad Fleertallet har ytret og hvad den sidste ærede Taler har understøttet, nemlig, at der skulde være nogen Ubillighed i, at Brokornsyberne vedliver at have denne Forpligtelse, og at de kun kunne blive frie derfor, ved at Afsløningen skeer for en vis Capital. Brokornsydelsen, siger Fleertallet, er en vilkaarlig Skat, som er bleven paalagt efter et Skøn, den rammer visse Egne iflæng og forbigaar andre. Jeg tror ikke, det gaar an saaledes at kritisere Fortiden, thi den er vistnok gaaet frem efter de Regler, som dengang vare de rigtige. Man vil maastee sige, at det ikke stemmer med den Maade, hvorpaa man nu for Tiden gaar frem, at det ikke stemmer med Principet i Forordningen af 29de September 1841, ja, maastee ikke engang med Forordningen af 13de Decbr. 1793. Dette er troeligt nok, fordi Brokornforpligtelsen er meget ældre end disse Forordninger; thi der er vistnok siden 1841 ikke bygget Broer paa et eneste Sted, som have medført Brokornsydelse, og siden 1793 vistnok yderst faa. De ere vistnok alle meget ældre, nogle af dem endog saa Aarhundreder gamle. Man kunde altsaa ikke dengang følge de Regler, som gælde nu; man kan ikke forlange, at der dengang skulde være

taget Hensyn til vor nuværende Amtsinddeling, thi Dyelsen er paalagt paa en Tid, der er langt ældre end den Tid, da de mindre Amter bleve sammenlagte til de større Districter. Man har havt Broer, som have været forbundne med Brokornsydelse, der skrive sig fra Kong Hans's Tid. Det er altsaa skeet efter en Lovgivning, efter Principer, som maatte være aldeles forskellige fra de nu gældende. Man kan derfor ikke nu undersøge, om det, som man gjorde dengang, var billigt eller ubilligt, retfærdigt eller uretfærdigt, men man er nødt til at holde sig til den Tilstand, som eksisterede paa den Tid. Eiendommene ere jo ogsaa kjøbt og solgte med de Byrder og Forpligtelser, der have paahvilet dem, og de ere bestandig gaaede saaledes fra Mand til Mand; hvorfor skulde det da være retfærdigt, at netop de nuværende Besiddere paa eengang blive fritagne for denne Byrde? Der kan derfor vistnok ingenlunde være Tale om, at de aldeles skulde fritages. Den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 2den Valgkreds (Bresgendahl) gif heller ikke saa vidt; han meente, at man skulde gaae en Mellemvei, saaledes, at Dverne derefter vilde komme til at slippe omtrent med det Halve, idet de skulde blive ved at erlægge deres Forpligtelse i et Tidrum af indtil 12 Aar. Det vil altsaa kunne svare til det Halve af den aarlige Dyelse, capitaliseret til det Femogtyvedobbelte. Det er forøvrigt et Spørgsmaal, om Afsløningen vil svare til det rette Forhold i de forskellige Amter; thi paa visse Steder er det meget store Dele af Amtet, som udrede det, og paa andre Steder er det mindre Dele, og det vil jo komme meget i Betragtning ved Afsløningen, i hvilket Forhold Brokornsydelsen staaer til det hele Beløb, der udredes af Amtet. Dette er altsaa et Forhold, som allerbedst vilde kunne ordnes af Amtsraadet, efter Dverenskomst med Dverne i de forskellige Sogne. Det er et reent indre Communeanliggende, hvorfor man maa ønske, at Kommunen selv i den Henseende maatte have al den Myndighed, som kunde gives den. Jeg tror, at dette er Noget, der ordnes bedst af Dverne og Communerne selv, uden at man behøver at gaae til Regjeringen. Jeg skal derfor anbefale, at